

При організації кредитної діяльності в банках в основному спостерігається певна структурно – управлінська вертикаль. Істотну роль відіграють у процесі кредитування працівники кредитних відділів – кредитні економісти, менеджери, аналітики. Ці особи повинні відповідати високим професійним і особистими якостями – здатністю контактувати з людьми, толерантністю, умінням висловити думку, рішучістю, чесністю, працьовитістю [4, с. 140].

Ми вважаємо, що кредитна діяльність банку має певні недоліки, усунення яких дасть змогу оптимізувати функціонування як банківської системи так і фінансових ринків загалом. Перш за все, потрібно вдосконалити чинне законодавство, а також підвищити рівень кваліфікації банківських службовців.

Ефективно сформованою вважається така кредитна політика, яка є максимально стисненим та достатньо деталізованим документом. Обов'язковим елементом такого документу є рекомендації щодо практичного визначення попиту на кредитні ресурси. У процесі розробки кредитної політики банки визначають пріоритети щодо формування кредитного портфелю, досліджуючи напрямки його диверсифікації.

Література

1. Вовчак О. Д. Банківська безпека: Навчальний посібник / О. Д. Вовчак, Ю. О. Самура, В. А. Сидоренко, В. А. Вареник – К., 2013. – 237 с.
2. Лагутін В. Д. Кредитування: теорія і практика: навч. посібник / В. Д. Лагутін. – 4-те вид., стер. – К.: Т-во «Знання», 2004. – 215 с.
3. Прасолова С. П. Банківські операції : навч. посіб. та практ. / С. П. Праслова, О. С. Вовченко – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 568 с.
4. Коцовська Р. Р. Банківські операції: навч. посіб / Р. Р. Коцовська, О. П. Павлишин., Л. М. Хміль. – К.: УБС НБУ: Знання, 2010. – 390 с.

УДК 346.54 (043.2)

Кочин В. В., к.ю.н.,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК НАПРЯМОК ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Економічні відносини характеризуються наявністю різноманітних суб'єктів господарювання, які можуть класифікуватися відповідно до необхідної юридичної ознаки. Окрему групу таких учасників господарських відносини складають так звані суб'єкти малого підприємства, які найбільш чутливо реагують на ринкові зміни. Відповідно до Європейської хартії малих підприємств саме ці суб'єкти складають основу європейської економіки, є джерелом робочих місць і благодатним ґрунтом для бізнесових ідей. Тому, малі підприємства повинні розглядатися як одна з основних

рушійних сил інновацій, зайнятості, а також соціальної та локальної інтеграції до Європи.

Враховуючи таку європейську політику, в Україні закладені певні основи державної підтримки малого підприємництва, зокрема щодо стимулювання модернізації технологій, інноваційної діяльності та освоєння підприємцями нових видів продукції та послуг. Зважаючи на це, слід звернути окрему увагу на стимулювання інноваційної діяльності як напрямок державної підтримки малого підприємництва.

Так, відповідно до ч. 3 ст. 55 ГК України суб'єктами малого підприємництва є: 1) фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи – підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України; 2) юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.

Таким чином, на названі суб'єкти малого підприємництва спрямовується політика стимулювання інноваційної діяльності. При цьому, під інноваційною діяльністю розуміється діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг (ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність»). У науковій літературі відзначається, що характерною властивістю інноваційної політики є: 1) спрямування на пропозицію інноваційних ідей; 2) ініціювання початкового попиту на результати інноваційних процесів; 3) сприяння залученню в інноваційний бізнес фінансово-кредитних засобів та інформаційних ресурсів; 4) створення сприятливого для інновацій економічного і політичного клімату; 5) врахування особливостей інноваційного процесу, зокрема, його циклічності, поділу на етапи, ймовірнісного характеру та високого ступеня ризику [1, с. 21–22].

Окремо слід наголосити, що спеціальним законодавством детальніше розкрито коло суб'єктів, на які поширюється державна підтримка розвитку інновацій. Так, Законом України «Про інноваційну діяльність» закріплено спеціальний статус суб'єктів інноваційної діяльності, якими можуть бути фізичні і (або) юридичні особи України, фізичні і (або) юридичні особи іноземних держав, особи без громадянства, об'єднання цих осіб, які провадять в Україні інноваційну діяльність і (або) залучають майнові та інтелектуальні цінності, вкладають власні чи запозичені кошти в реалізацію в Україні інноваційних проектів.

Тим самим, відповідно до ст. 17 Закону України «Про інноваційну діяльність» лише суб'єктам інноваційної діяльності для виконання ними інноваційних проектів може бути надана фінансова підтримка шляхом: а) повного безвідсоткового кредитування; б) часткового (до 50 %) безвідсоткового кредитування; в) повної чи часткової компенсації відсотків, сплачуваних комерційним банкам та іншим фінансово-кредитним установам за кредитування інноваційних проектів; г) надання державних гарантій комерційним банкам, що здійснюють кредитування пріоритетних інноваційних проектів; д) майнового страхування реалізації інноваційних проектів у страховиків відповідно до Закону України «Про страхування».

Нині слід переходити до нових моделей державного стимулювання не лише у формі фінансової підтримки, а й створення належного бізнес-клімату, що сприятиме швидкому впровадженню інноваційних проектів та надаватиме переваги інноваційним підприємствам. Вважаємо, що поруч з публічно-правовими механізмами, такими як податкові стимули, грантування, субсидування та ін., необхідно впроваджувати й інші форми, що забезпечить не лише вирішення конкретного інноваційного проекту, а й надасть публічним утворенням, які здійснюють таку підтримку, відповідну економічну вигоду.

Так, вважаємо за доречне звернутися до пропозицій О. Е. Сімсон, яка окреслює модель приватно-публічного партнерства у інноваційній сфері як системі відносин між інституціями держави, науки та бізнесу з утвореннями складних не односторонніх інфраструктурних зв'язків між суб'єктами приватного і публічного права та виникненням за їх спільною участю організаційно-правових форм, що сприяють активізації досліджень та поширенню інновацій [2, с. 393].

Таким чином, вважаємо, що стимулювання інноваційної діяльності малого підприємництва має здійснюватися у двох напрямках: 1) створення умов для впровадження усіма цими суб'єктами господарювання інновацій, сприяння їх розвитку для надання можливості вирішення майбутніх проблем ринку; 2) приватно-публічне партнерство в межах реалізації конкретних стратегічних та поточних інноваційних проектів.

Література

1. Проценко Т., Голяшкін О. Правові форми і методи стимулювання розвитку інноваційних процесів / Т. Проценко, О. Голяшкін // Вісник Академії управління МВС. – 2009. – №3. – С. 14–22.

2. Сімсон О. Е. Правова модель приватно-публічного партнерства в інноваційній сфері: монографія / О. Е. Сімсон. – Х.: Право, 2013. – 448 с.